

Resolució per la qual s'inicia el procediment de modificació puntual del Pla d'ordenació dels recursos naturals de la Serra de Tramuntana, aprovat pel Decret 19/2007, de 16 de març

Fets

La Serra de Tramuntana és un dels espais més valuosos i emblemàtics de les Illes Balears. Una alineació muntanyosa d'uns noranta quilòmetres de llargària que s'estén al nord de l'illa de Mallorca. Es caracteritza per la diversitat de paisatges: espais forestals formats per alzinars, pinars, carritxars i d'altres espècies, s'alternen amb els agrícoles com són els oliverars. A més, cal destacar la gran quantitat d'espècies endèmiques de flora i fauna. Els valors naturals i ambientals d'aquest indret motivaren la seva declaració l'any 2007 com a espai natural protegit, sota la figura de Paratge natural.

El Paratge natural de la Serra de Tramuntana comprén una superfície de 63.084 hectàrees, de les quals 1.123 ha són marines i les 61.961 ha restants són terrestres, superfície que ocupa nombrosos municipis (Alaró, Andratx, Banyalbufar, Bunyola, Calvià, Campanet, Deià, Escorca, Esporles, Estellencs, Fornalutx, Lloseta, Mancor de la Vall, Palma, Pollença, Puigpunyent, Santa Maria, Selva, Sóller i Valldemossa). És un espai, per tant, en el qual hi coexisteixen activitats agrícoles, ramaderes o pesqueres, de transformació agrària i activitats d'altres sectors econòmics que fan compatible la conservació amb el seu desenvolupament sostenible, configurant un paratge de gran interès ecocultural.

Paral·lelament a la seva declaració com a espai natural protegit -mitjançant acord del Consell de Govern de 16 de març de 2007 (BOIB núm. 54 Ext., d'11 d'abril)-, s'aprovà el Pla d'ordenació dels recursos naturals (PORN) de la Serra de Tramuntana, mitjançant el Decret 19/2007, de 16 de març.

El Paratge natural de la Serra de Tramuntana ha estat el primer espai natural protegit declarat arran de la promulgació de la Llei 5/2005, de 26 de maig, per a la conservació dels espais de rellevància ambiental (LECO). La zonificació d'aquest espai obeeix, per tant, a la zonificació establerta per la Llei 5/2005 en funció de les seves característiques, en zones d'exclusió, zones d'ús limitat, zones d'ús compatible i zones d'ús general.

La trajectòria seguida des de la seva declaració com a espai natural protegit sempre ha intentat trobar un equilibri entre la necessària conservació d'aquest indret únic amb les diferents activitats humanes existents.

L'any 2016 es va modificar la Llei 5/2005 per part de la Llei 12/2016, de 17 d'agost, d'avaluació ambiental de les Illes Balears, modificació que suposà una redefinició de les zones d'exclusió, amb la finalitat de preveure que l'accés i l'estada de persones en aquestes àrees -que són les de major qualitat biològica o contenen els elements biòtics o abiòtics més fràgils, amenaçats o representatius- es reguli en els instruments de planificació i gestió atenent prioritàriament a la seva conservació, tot procurant, alhora, satisfer les finalitats científiques, educatives i de gaudi dels béns de domini públic i dels integrants del patrimoni cultural, en les condicions escaients per a la conservació de l'espai natural.

En relació amb aquesta modificació, l'Ajuntament de Pollença ha posat sobre la taula el debat entorn a l'ús públic que hi ha d'haver a les zones d'exclusió del Paratge i, específicament, a la zona de Ternelles. Concretament, el 14 de maig de 2020 va traslladar a la Conselleria de Medi Ambient i Territori l'acord plenari de 28 de novembre de 2019 mitjançant el qual s'instava a la Conselleria que modifiqués el PORN de la Serra de Tramuntana, amb la finalitat que l'esmentat instrument de planificació incorporés com a autoritzats (amb les limitacions que es considerin adients) en les zones d'exclusió els usos que permeten l'article 22 a i la disposició transitòria tercera, ambdós de la Llei 5/2005.

La sol·licitud de l'Ajuntament de Pollença posa de manifest la necessitat d'abordar aquesta regulació, relacionada com hom sap amb la problemàtica entorn la servitud de pas pel camí de Ternelles contemplada en el Pla general d'ordenació urbana (PGOU), que ha estat objecte de llargs processos judicials, tal com s'exposa en la documentació tramesa per l'Ajuntament. Per tant, es fa necessari que el Govern de les Illes Balears modifiqui el PORN en relació amb les zones d'exclusió a aquella zona del Paratge, per tal de regular l'accés i l'estada a Cala Castell i al Castell del Rei.

Aquesta necessitat també s'ha fet palesa en el marc del procés judicial existent. Concretament, la interlocutòria de la sala contenciosa administrativa del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears de 4 de setembre de 2019 s'hi referia en els termes següents:

«[...] Es una evidencia que esa Disposición Transitoria Tercera señala que el tráfico a pie por caminos y senderos, o la utilización del dominio público marítimo terrestre para usos comunes y gratuitos es un uso «autorizable» mientras se aprueben los instrumentos de planificación y gestión de los espacios de relevancia medio ambiental o se aprueben las adaptaciones de los vigentes a las previsiones del artículo 22 a) de la Ley 5/2005. Si es autorizable, o sea susceptible de ser autorizado, significa que no es un uso directamente autorizado por la ley.

Ello exige, y eso es lo que permite esa disposición, que el planeamiento medio ambiental y la Administración competente, que es la autonómica, autorice expresamente ese uso en el planeamiento medio ambiental. Por lo tanto, no es a través del planeamiento municipal que se autorizará ese uso, sino al revés, es el PORN, al que el PGOU de Pollença se debe adaptar, el que deberá autorizar previamente ese uso en ese determinado camino o la utilización del dominio público marítimo terrestre en un concreto lugar, reflejando el planeamiento municipal lo que el PORN expresamente autoriza.

Por ello, y a la vista de que la ejecución de la sentencia para porque el PGOU se adapte al PORN y no puede obviar el Ayuntamiento esa exigencia, ni utilizar vías que obvien ese proceder es por lo que debe estarse a la espera de que se concrete la autorización de esos usos por parte de la Administración autonómica y después pueda continuarse con la ejecución de la sentencia, tal y como refiere el auto recurrido.

Llegados a este punto desestimamos la reposición y confirmamos el auto recurrido.»

L'Ajuntament de Pollença sol·licita «formalment a l'administració autonòmica ambiental competent, Conselleria de Medi Ambient de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, la modificació del Pla d'Ordenació dels Recursos Naturals (PORN) de la Serra de Tramuntana, aprovat per Decret 19/2007, de 16 de març (BOIB núm.: 54 Ext de 11.04.2017), amb la finalitat de que l'esmentat instrument incorpori com a autoritzats (amb les limitacions que consideri adients) en les zones d'exclusió els usos que permeten l'article 22.a) i la Disposició Transitòria 3^a de la Llei 5/2005 (L.E.C.O.), i això sobre la base dels arguments reproduïts en el cos de l'informe emès en data 12.09.2019 per la direcció lletrada de l'Ajuntament de Pollença en les avantdites actuacions judicials, el qual forma part integrant del present acord a efectes de la seva motivació, i dels que legalment pertoquin.»

A efectes de valorar la sol·licitud de l'Ajuntament, aquesta ha estat objecte de diferents informes de la Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat: informe del Paratge natural de la Serra de Tramuntana de 5 de novembre de 2020, informe del Servei de Protecció d'Espècies de 4 de desembre de 2020 i informe del Departament de Medi Natural de 18 de gener de 2021.

La Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat ha formulat, amb data de 19 de gener de 2021, una proposta inicial de modificació puntual del Pla d'ordenació dels recursos naturals (PORN) de la Serra de Tramuntana, aprovat pel Decret 19/2007, de 16 de març.

L'article 9.4 de la Llei 5/2005 regula un procediment simplificat a seguir per modificar puntualment els plans d'ordenació dels recursos naturals.

L'objecte de la modificació que ara es pretén del PORN de la Serra de Tramuntana és bàsicament per donar resposta a la petició de l'Ajuntament de Pollença que, com s'ha dit, també es troba bren present en el procés judicial existent, a l'espera «de que se concrete la autorización de esos usos por parte de la Administración autonómica» (Interlocutòria del TSJIB de 4 de setembre de 2019), considerant possible que pugui «realizarse una modificación puntual del PORN solamente a esos efectos» (interlocutòria del TSJIB de 4 de gener de 2019).

Així mateix, s'aborda també de manera puntual les qüestions següents: per una banda, la correcció del que es consideren dues errades cartogràfiques a les zones del Puig Major i de la zona des Mirador de'n Parietti o des Colomer. Per l'altra, la proposta de delimitar una nova zona d'exclusió al vessant sud del Puig Roig (zona de Mossa), concretament dues àrees: una situada al Puig Rodó, de 59,27 hectàrees i una a l'anomenada Tossa de sa Martina, de 142,13 hectàrees. Es tracta d'una zona que ja és Paratge natural des del 2007 però que mereix la qualificació com a zona d'exclusió degut a uns valors que en el moment de la declaració del Paratge no hi eren presents. Concretament, a la zona del Puig Roig hi ha uns penya-segats que han servit com a zona de nidificació de la colònia del voltor lleonat (*Gyps fulvus*), espècie que no havia estat mai present a les Illes Balears com a reproductora en la història recent. En aquesta zona també hi ha present un niu de milà reial (*Milvus milvus*) i quatre territoris d'àguila calçada (*Hieraetus pennatus*). En definitiva, aquest canvi de zonificació suposaria incrementar les zones d'exclusió del Paratge en 201,4 hectàrees.

Amb tot, es considera que, atenent al caràcter quantitatiu i qualitatiu de la modificació i d'acord amb l'informe de 19 de gener de 2021, aquesta no constitueix un canvi substancial o essencial del PORN, atès que únicament s'aborda una qüestió molt puntual plantejada per l'Ajuntament de Pollença i es delimita una nova zona d'exclusió -que representa un 0,32% de la superfície terrestre del Paratge. Aquests canvis es tradueixen en la modificació de quatre articles del PORN (dels 102 articles que actualment té) i de quatre plànols de l'annex cartogràfic (dels aproximadament 130 plànols que conté el Pla), i tot això únicament en relació amb una matèria -l'accés i l'estada en zones d'exclusió.

Fonaments de dret

1. Llei 5/2005, de 26 de maig, per a la conservació dels espais de rellevància ambiental (LECO).
2. Acord del Consell de Govern de 16 de març de 2007 pel qual es declara paratge natural la Serra de Tramuntana.

3. Decret 19/2007, de 16 de març, pel qual s'aprova el Pla d'ordenació dels recursos naturals de la Serra de Tramuntana.
4. Llei 3/2003, de 26 de març, de règim jurídic de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.
5. Decret 21/2019, de 2 d'agost, de la presidenta de les Illes Balears, pel qual s'estableixen les competències i l'estructura orgànica bàsica de les conselleries de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Per tot això, d'acord amb l'article 9.4 de la Llei 5/2005, dict la següent:

Resolució

1. Iniciar el procediment de modificació puntual del Pla d'ordenació dels recursos naturals (PORN) de la Serra de Tramuntana, aprovat pel Decret 19/2007, de 16 de març.
2. Adoptar la proposta inicial de modificació puntual del Pla d'ordenació dels recursos naturals de la Serra (PORN) de Tramuntana de 19 de gener de 2021.
3. Designar la Direcció General d'Espais Naturals i Biodiversitat com a òrgan encarregat de la instrucció del procediment i, en particular, ordenar-li que substanciï els tràmits d'audiència, de consulta a les administracions territorials i d'informació pública prevists a l'article 9.4 de la Llei 5/2005.
4. Ordenar la publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* d'un anunci amb un extracte del contingut d'aquesta Resolució i la indicació del lloc web on es pot accedir a la documentació.

Palma, 19 de gener de 2021

El conseller de Medi Ambient i Territori

Miquel Mir Gual